

Ympäristölupa, eläinsuoja, Muranen J., Pudasjärvi

OULYMP 27.03.2025 § 20
3325/11.01.00/2024

Asia

Joonas Murasen ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen ympäristölupa eläinsuojalle Pudasjärven kaupungin tilalle Muranen 615-409-12-23.

Hakija

Joonas Muranen

Luvan hakijan yhteystiedot ovat päätöksen liitteessä 1, jota ei julkaista verkkosivuilla.

Asian valmistelija

Nina Keränen, ympäristötarkastaja, p. 040 186 5409

Luvan hakemisperuste

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain 28 §:n perusteella. Ympäristönsuojelulain liitteessä 1 tarkoitettuun, mutta sitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Toimivaltainen viranomainen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n 3 momentin mukaan, kun kyseessä on ympäristönsuojelulain 28 §:ssä tarkoitettun pohjavesialueelle sijoittuvan toiminnan lupa-asia.

Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireilletulo

Ympäristölupahakemus on jätetty 30.8.2024 ja sitä on täydennetty 1.11.2024, 4.11.2024 ja 5.11.2024 oikealla kiinteistötunnuksella, sijaintikartalla, kaavatiedoilla, vesi- ja jätevesitiedoilla sekä lampolan piirustuksilla. Lisäksi hakemusta on täydennetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen pyynnöstä 23.1.2025 alueella sijaitsevilla talousvesikaivoilla, vedenottamon sijainnilla sekä toiminnan tarkalla sijainnilla.

Toiminnan sijainti ja ympäristö

Suunniteltu toiminta sijaitsee Pudasjärven kaupungin tilalla Muranen 615-409-12-23, noin 11 kilometriä Pudasjärven keskustasta etelään.

Toiminta sijoittuu vedenhankinnan kannalta tärkeälle pohjavesialueelle Pieni Marikaisvaara (11615120), pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle. Alle 500 metrin etäisyydellä lampolasta sijaitsee yksi vedenottamo.

Alueella ei ole asema- eikä yleiskaavaa. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa alueella on merkintä pohjavesialueesta. Lisäksi

toiminta-alueen vieressä on merkintä arvokkaasta harjua-alueesta (MY-hs). Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa toiminta-alueen läheisyydessä on merkintä turvetuotantoon soveltuvasta alueesta (tu-1).

Lähin vesistö, Marikaisjärvi, sijaitsee noin 70 metrin etäisyydellä suunnitellusta eläinsuojan sijainnista.

Luvat ja sopimukset

Kyseessä on uusi toiminta. Samalla kiinteistöllä on Oulunkaaren ympäristölautakunnan 31.5.2018 § 52 Aki ja Henna Muraselle myöntämä ympäristölupa eläinsuojalle, johon saa sijoittaa 80 uuhua karitsoineen.

Toiminnan kuvaus

Joonas Muranen hakee ympäristölupaa enintään 80 uuhun kasvihuonelampolan rakentamiselle Pudasjärven kaupunkiin tilalle Muranen 615-409-12-23.

Hakemuksen mukaan lammastilan pääpaino tulee olemaan maisemanhoito Moma alueilla. Maisemanhoito alueita olisi paljon tarjolla mm. Iijoki varressa. Näillä alueilla on muitakin lammastilan pitäjiä, joilla lampaat tekevät kesäisin maisemanhoito laidunnusta. Saaret ovat osoittautuneet siihen erinomaiseksi ja alueellisesti Iijoki varret pysyvät siistinä maisenhoidon ansiosta. Hakija on jutellut maisemanhoidosta vastaavan ely-yhteyshenkilön kanssa mahdollisista laidunnus alueista, jos saa lampolaan ympäristöluvan ja oman lammastilan. Laidunnus alueita olisi hyvin tiedossa jo ensi kesästä alkaen. Kesäisin toukokuusta-marraskuulle (säästä- ja tulvatilanteesta riippuen) tulisi laidunnus tapahtumaan. Joten lampaat olisivat vain talvi kuukaudet lampolassa tilalla. Kevääseen ajoittuukin karitsoinnit lampolassa sisätilassa. Tila tulee hakemaan hyvinvointikorvausta hyvinvointiehtojen mukaisesti. Hyvinvointiehtoissa on laidunnukselle määräys, että lampaiden tulee päästä laitumelle ainakin 90pvä/vuosi. Tämä tulee täyttymään pitkällä maisemanhoito ajalla. Iijoki varren alueet ovat matkailullisesti Pudasjärvelle tärkeitä alueita, ja niiden siisteys ja maisemanhoito ovat hakijan mielestä tärkeitä tämänkin kannalta. Lampaat ovat erinomaisia maisemanhoitajia, jotta ihmisellä ei tarvitse raivata alueita vuosittain. Hakijalle on tärkeää myös lampaan lihan tuottaminen eettisesti oikein ja ympäristöä kunnioittavasti. Joten karitsoiden tultua kesälaidunnukselta tilalle, laitetaan ne teurasautoon. Tämäkin vähentää lampaiden talviaikaista määrää lampolassa. Kotimaisen lampaanvillan tuotanto on vuosien aikana kasvanut, ja myös tähän halutaan panostaa mm. lammasroto valinnoilla. Lampaita ruokitaan pyöröpaaleilla, joita tehdään/ostetaan noin 80kpl. Paaleissa ei käytetä säilöntäaineita, joten puristejätteitä ei tule. Paalit tehdään kuiviksi tai puolikuiviksi. Lisäksi tila ostaisi kauraa lähialueelta, sekä rehua. Paalit, kaura ja rehu säilytetään vain talvikuukausina tilalla, kun lampaat ovat jo sisällä. Muutoin paalit säilytetään pellolla, ei pohjavesialueella.

Hakemuksen mukaan alueella on toinenkin lampola, johon on myönnetty ympäristölupa 8.6.2018. Lupa on myönnetty 80 uuhelle. Lampolan paikka on esitetty hakemuksen liitteessä. Tämä on kasvihuonelampola.

Hakemuksen mukaan tilan pito on aloituksessa, ja tärkein asia onkin ympäristöluvan saaminen. Tämä mahdollistaa jatko suunnittelun ja kehittämisen oman tilan suhteen. Kun ympäristölupa on saatu, hakija alkaa hankkimaan MoMA sopimukset. Ympäristölupa mahdollistaa myös peltojen vuokraukset vuokra sopimusliitteen mukaisesti. Ympäristölupa

mahdollistaa siis tilasta 1 ha alueen vuokrauksen lampolaa varten, sekä 5 ha peltojen vuokrauksen tilalta, liitteenä olevan sopimuksen mukaisesti.

Lampolaan ei tule erillistä vesipistettä eikä myöskään kaivoja. Eläinten juomavesi otetaan jo olemassa olevista vesipisteistä kantovesi. Kaivoja, eikä lantaloita myöskään tule ollenkaan lampolaan.

Hakemuksen liitteenä olevista kuvista tulee ilmi lampolan paikka. Hakijalla ei ole mahdollista sijoittaa lampolaa pohjavesialueen ulkopuolelle, koska hänellä ei ole maata ulkopuolella, eikä hänellä ole mahdollista saadaakaan lampolan paikkaa pohjavesialueen ulkopuolelta. Liitteenä olevaan alueeseen, voidaan vuokrata alue lampolaa varten, kuten aiemmin hakemuksessa tuli ilmi. Lähimmällä vakituksessa käytössä olevalla naapurikiinteistöllä on talousvesikaivo. Muita talousvesikaivoja ei ole tiedossa. Kantatilassa ei ole juomaveden ottoa varten talousvesikaivoa. Hakemuksen liitteenä toimitettuun karttaan on merkitty lampaille vedenotto piste, josta otetaan talvisin vettä. Pisteellä ei ole muuta käyttöä kuin lampaiden juomavesi. Havaintoputken sijainti näkyy liitteenä toimitetussa kartalla. Lähialueen järvenrannalla ovat mökit/rakennukset eivät ole vakituksessa asumisessa, eikä niillä ole omaa kaivoa. Hakemuksen täydennyksessä esitetty paikka valikoitui Joonas Murasen lampolan paikaksi, koska valitettavasti kantatilalla ei ole maita, josta vuokrata aluetta pohjavesialueen ulkopuolelta. Lisäksi etäisyys järveen on mahdollisimman kaukana. Myös lampaiden juomavesi piste, josta siis kannetaan lampolaan sisälle juomavesi tukee tätä lampolan paikkaa. Vettä ei käytetä pisteestä muuhun tarkoitukseen. Paikasta on annettu jo aiemmin tietoja pohjavesialueeseen liittyen, sekä maalajiin liittyen.

Hakemuksen liitteenä toimitettujen piirustusten mukaan lampolan pinta-ala on noin 147,5 m³. Lanta varastoidaan kuivaheinästä ja oljesta koostuvalla kestokuivikepohjalla, joka tyhjennetään kerran vuodessa pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseville pelloille. Jatkossa lannan/pehkun myynti bioenergiaksi on myös mahdollista. Kuivitetun alueen pinta-ala on noin 120 m³. Lattiarakenteen materiaali on betoni.

Lampaat laiduntavat toukokuulta marraskuulle maisemanhoitoalueilla pohjavesialueen ulkopuolella. Eläinten juottaminen tapahtuu vesisäiliöstä tai luonnonvedestä. Laitumille ei tule pysyviä ruokintapaikkoja. Säilörehua 32 tonnia vuodessa, noin 80 paalia. Paaleihin ei käytetä säilöntäaineita. Pellot eivät ole pohjavesialueella. Jos pelloja lannoitetaan apulannalla, apulanta levitetään suoraan pellolle. Pohjavesialueella ei varastoida apulantoja.

Toiminnassa syntyy jätteenä paalimuoveja ja pilaantuneita paaleja. Paalimuovit kerätään suursäkkeihin ja viedään sekajätteeseen. Pilaantuneet paalit toimitetaan biokaasulaitokselle tai levitetään pellolle pohjavesialueen ulkopuolelle. Kuolleiden eläinten hautauspaikka suunnitellaan pelloille erikseen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Pohjavesi

Hakemuksen mukaan lampola tulisi sijoittamaan pieni Marikaisvaara (11615120) 1-luokan pohjavesialueella. Hakemuksen liitteenä on toimitettu maarakennusinsinöörin lausunto maaperästä, sen mukaan maaperä on erittäin kivistä ja tiivistä moreenia, joka on huonosti vettä läpäisevää. Alue muodostuu korkeasta selänne- ja saumajärvistä, joka on suurelta osin lohkaraisen moreenikerroksen peittämä. Muodostuman ydin osa sisältää pääosin soraa, ja karkeaa hiekkaa, jossa kivet ovat hyvin

pyöristyneitä. Pohjavettä purkautuu yleisesti reuna-alueiden soille. Pohjaveden päävirtaussuunta on todennäköisesti länsi luode.

Hakemuksen mukaan lampolassa tehdään toimenpiteitä, joilla otetaan pohjavesialue huomioon. Muun muassa lampaat eivät laidunna pohjavesialueella, vaan talven ovat lampolassa. Lampolan betoni lattian ja -sokkelin eheydestä huolehditaan. Pehku tyhjennetään 1x vuosi, ja huolehditaan ettei maahan pääse valumia. Pohjavesi alueella ei säilytetä apulantoja, eikä öljy/bensa tynnyreitä. Alueella on pohjaveden näytteenotto putki, siinä pohjaveden pinta on 7,4m syvyydessä, maasta mitattuna. Tarkistettu 2.8.2024. Lampola tehdään rakennusmääräysten mukaisesti. Ja lampolan ympärille tulisi soraa.

Vaikutukset ympäristöön

Hakemuksen mukaan tilan tontti on noin 5 ha, lähinaapurit ovat kaukana. Vakituinen asukas naapurina noin 300 m päässä ja toinen yli 1 km päässä. Lampolasta ei hajut eikä äänet kantaudu naapuruston. Lampola tehdään betonivalun päälle määräysten mukaisesti. Tilalla tarkkaillaan pohjavesiputkesta olevaa pohjaveden laatua. Lampolan betonivalun eheys tarkistetaan vuosittain lampolan pehku tyhjennyksen jälkeen. Halkeamat ja viat korjataan ennen lampaiden tuloa kesälaitumelta.

Hakemuksen mukaan pehku ajetaan traktorilla peltoihin (ei pohjavesi aluetta). Pehku ajetaan 1x vuosi. Pehku kuorma peitetään ajon ajaksi pressulla. Tilalla liikutaan muuton traktorilla, pienkuormaajalla, ja mönkijällä.

Asian käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin verkkosivuilla 26.11.2024-2.1.2025. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Kongasjärven Vesiosuuskunnalle on varattu mahdollisuus lausunnon antamiseen 2.1.2025 mennessä. Kongasjärven Vesiosuuskunta ei toimittanut lausuntoa.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut Oulunkaaren ympäristölautakunta toimielimenään toimii Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena. Lupahakemuksen sisällöstä on keskusteltu ympäristöterveydenhuollon ympäristötarkastajan kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toimitti lausuntonsa 27.2.2025. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen mukaan:

“Pohjavesialueella on tehty pohjavesitutkimuksia 1980- ja 1990-luvulla. Talvella 1982- 1983 Oulun vesipiirin vesitoimisto on selvittänyt pohjaveden saantimahdollisuuksia Kongasjärven ja Kongaskylän vesihuoltoa varten. Tuolloin tehty tutkimus sijoittuu pääasiassa olemassa olevan vedenottamon lähialueelle. Myös hakemuksen mukaisen tilan itäpuolella on tuolloin tehty pari kairausta. Kairaustulosten mukaan vedenottamoalueella maaperä on parista metristä noin viiteen metriin kivistä/soraista moreenia tai soraa ja sen alla pääasiassa hiekkaa.

Vastaavanlaisia havaintoja on myös tilan itäpuolella tehdyistä kairauksista.”

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lausui seuraavasti:

“ELY-keskuksen käsityksen mukaan lantalat, uudet eläinsuojat sekä niiden merkittävät laajennukset tulee ensisijaisesti sijoittaa luokiteltujen pohjavesialueiden ulkopuolelle. Kuitenkin pienimuotoinen toiminta voidaan katsoa mahdolliseksi, mikäli olosuhteet sen sallivat ja voidaan todeta, ettei pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheudu. Tähän vaikuttaa muun muassa toiminnan luonne sekä pohjavesiolosuhteet.

ELY-keskus korostaa, että eläinsuojan sijoituspaikan valinnassa on otettava huomioon eläinsuojasta ja sen toiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset. Eläinsuoja tulee sijoittaa riittävän kauas häiriintyvistä kohteista. Toiminnasta ei saa aiheutua esimerkiksi kohtuutonta melu- tai hajuhaittaa, pölyä, roskaantumista tai riskiä pinta- tai pohjavesien pilaantumiselle. Erityisesti luokitellulle pohjavesialueelle sijoituspaikkaa harkittaessa, tulee ottaa huomioon pohjaveden pilaamiskielto (Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §) ja se, että pohjaveden pilaamiskielto sisältää vaaran aiheuttamisen kiellon, eikä toiminnan tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pilaamiskiellon vastaista.

Ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 17 §:n (pohjaveden pilaamiskielto) mukaan ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu voi muutoin olennaisesti huonontua, tai toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä muutoin voitaisiin käyttää taikka toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin voi loukata yleistä tai toisen yksityistä etua.

Nitraattiasetuksen (Valtioneuvoston eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen antaman asetuksen (1250/2014)) 4 §:n mukaan lantala ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilaa, jaloittelualueita ja ulkotarhojen ruokintaja juottopaikkoja ei saa sijoittaa pohjavesialueelle, ellei maaperäselvitysten perusteella osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa.

Hakemuksen mukainen toiminta on tarkoitus sijoittaa 1-luokan pohjavesialueen varsinaiselle muodostumisalueelle, mikä asettaa toiminnalle rajoitteita ja erityisiä vaatimuksia. Kun otetaan huomioon, että toiminta on jokseenkin pienimuotoista, ja ettei toiminta ole ympärivuotista, ja se etteivät lampaat laidunna tai oleile ollenkaan kyseisellä pohjavesialueella, toteaa ELY-keskus pohjaveden pilaantumisriskin olevan hyvin pieni. Lannan varastointi kuivikepohjalla tiivispohjaisessa lampolassa, ja lannan levityspeltojen sijaitseminen pohjavesialueen ulkopuolella vähentää ELY-keskuksen käsityksen mukaan merkittävästi pohjavesiriskiä. Samoin se, ettei alueella varastoida polttoaineita, kemikaaleja tai vaarallisia jätteitä.

Samalla kiinteistöllä noin viisi vuotta sitten aloitetun lampolatoiminnan pohjavesivaikutuksia on hakemuksen mukaan tarkkailtu pohjaveden virtaussuunnassa alapuolella olevasta havaintoputkesta kevättalvella vuonna 2019, 2020 ja 2022. Lisäksi kiinteistön 615-409-12-20 talousvesikaivosta on tullut ottaa pohjavesinäyte ennen lampolatoiminnan

aloittamista. Näytteenottopaikkaa ei vuoden 2020 tuloksista käy ilmi, ja näytteenottoparametrit eivät kaikilta osin ole yhdessäkään näytteenotossa luvassa määrätyn mukaisia. Tuloksista ei kuitenkaan ihmistoiminnanvaikutuksia ole ELY-keskuksen käsityksen mukaan havaittavissa.

ELY-keskus katsoo edellä esitetyn perusteella, ettei ympäristöluvan myöntämiselle ole pohjavesien suojelullisia esteitä. Lupaharkinnassa tulee myös ottaa huomioon alla olevat seikat:

Lampolan pohjarakenne tulee olla tiivis kuivikepohjan maksimaaliseen korkeuteen asti. Pohjarakenteen kunto tule tarkastaa vuosittain ja lisäksi säännöllisesti (esimerkiksi 5 vuoden välein) asiantuntijan toimesta. Korjaustoimenpiteisiin tulee ryhtyä puutteiden havaittua, niin ettei pohjaveden pilaantumisen vaaraa pääse syntymään.

Lantapehkut tulee tyhjentää vuosittain pohjavesialueen ulkopuolelle hakemuksessa esitetysti. Lannanlevityspellot tulee esittää lupaviranomaiselle niiden riittävyyden ja soveltuvuuden todentamiseksi.

Lannan kuormauspaikka tulee olla tiivispohjainen, ettei pohjaveden pilaantumisen vaaraa pääse syntymään.

Toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveteen tulee tarkkailla säännöllisesti ja täsmällisesti lampolan länsipuolella sijaitsevasta pohjavesiputkesta 31.5.2018 myönnetyn ympäristöluvan mukaisesti. Lähimmän talousvesikaivon vedenlaatu tulee selvittää ennen lampolatoiminnan aloittamista em. luvassa määrätyn parametrein.

ELY-keskus tarkastelee lausunnossaan ympäristöluvanvaraista toimintaa lähinnä pohjavesien suojelun näkökulmasta. Lupaviranomaisen tulee tämän lisäksi huomioida muut luvanmyöntämisen edellytyksiin vaikuttavat seikat lupaharkinnassa.”

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia jätettiin yksi kappale.

Muistuttaja A 1.1.2025:

“Emme hyväksy Lampolaa entisen [REDACTED] tontille.

Perustelut:

-petoeläin vaara. (Meillä pieniä lapsia). Karhuja nähty jo alueella.

-meistä liian lähellä järveä joten vaarana että pilaa järviveden.

-tällä hetkellä oleskelemme viikottain kesäisin mutta jatkossa tarkoituksena olla aktiivisesti myös talviaikana.

-Lampola sijoittuisi liian lähelle meidän tonttia. (mm. äänihaitta lampaiden ääntelystä)

Toivottavasti otatte mielipiteemme huomioon ja näin neljänkymmenen vuoden mökkeilyrauhamme säilyy.”

Hakijan kuuleminen

Joonas Muranen on 1.3.2025 antanut sähköpostitse vastineen annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin todeten seuraavaa:

ELY-keskuksen vastine:

“Lampolan toiminta periaate on juuri ely-lausunnon mukainen. Pääpaino maisemanhoito, ja lampaat tulisivat viettämään vain talvikuukaudet lampolassa. Tilan pellot sijaitsevat Kongasjärven kylässä (ei pohjavesi

alueella), josta vuokraan Murasen tilalta pellot itselleni. Lisäksi tulen kartoittamaan lisäpelto alueita tarpeen mukaan. Minua kiinnostaa myös bioenergian tuotto uudistuneeksi polttoaineeksi lampolan pehkusta, jos tähän tulisi lähialueilla mahdollisuuksia. Tilalla on pohjaveden tarkkailuputki ja pohjavettä tulen tarkkailemaan suunnitellusti. Ennen rakentamisen aloitusta toimitan naapurin talousvesikaivosta vesinäyte analyysin kriteerien mukaisesti.“

Muistuttaja A vastine:

“Marikaisjärven tilalla on pidetty lampaita jo vuodesta 2018 asti. Tilalla ei ole ikinä havaittu petoeläimiä eikä petoeläinvahinkoja ole ollut. Lampaita on tilallamme ollut jo n. 12 vuotta, eikä ikinä ole petoeläinvahinkoja ollut, ei edes maisemanhoitoalueilla. Lampola tulee sijaitsemaan vanhan lampolan vieressä. Aiemmassa suunnitelmassa oli 3 eri lampolan paikkaa. Myöhemmin ely- lausuntoon tarkennettiin lampolan paikka. Paikka valinnassa huomioitiin, että etäisyys järveen ja ympärillä asuviin ihmisiin on mahdollisimman kaukana. Huomioitiin, että häiriöt naapureihin on mahdollisimman vähäiset.”

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää Joonas Muraselle ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristöluvan Pudasjärven kaupungin tilalle Muranen 615-409-12-23.

Ympäristönsuojelulain mukainen lupa myönnetään täydennetyn hakemuksen mukaisesti seuraavin määräyksin:

1. Eläinsuojaan saa sijoittaa hakemuksen mukaisesti enintään 80 uuhua karitsoineen eli yhteensä 48 ey. Eläinten määrää ja ikäjakaumaa voidaan muuttaa yhteenlasketun eläinyksikkömäärän sisällä edellyttäen, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuottoa ja ympäristövaikutuksia.
2. Kasvihuonelampola on sijoitettava täydennyksessä osoitettuun paikkaan, kiinteistöllä jo olevan toisen lampolan viereen.
3. Eläinsuojan ympäristö tulee pitää siistinä. Eläintenpidon ja lannan varastoinnin, kuljettamisen, käsittelyn ja hyödyntämisen tulee tapahtua siten, ettei lantaa pääse ympäristöön eikä naapureille aiheudu kohtuutonta haittaa.
4. Lantavarastoilta edellytetään 12 kuukauden varastointitilavuutta. Kuivikepohjalannan varastointitilavuutta tulee olla luvanmukaisella eläinmäärällä vähintään 104 m³. Laitumelle jäävä lanta voidaan vähentää 5 kuukauden osalta, jolloin lannan varastointitilavuutta tulee olla 61 m³. Lanta tulee varastoida kestokuivikepohjaan.
5. Kasvihuonelampolan pohjarakenne tulee olla tiivis kuivikepohjan maksimaaliseen korkeuteen asti. Eläinsuoja on tyhjennettävä lannasta ja pohjarakenteen kunto tarkastettava vuosittain. Rakenteen kunto on tarkastettava asiantuntijan toimesta 5 vuoden välein ja lausunto kunnosta on toimitettava valvontaviranomaiselle. Tarvittaviin korjaustoimenpiteisiin tulee ryhtyä välittömästi, niin ettei pohjaveden

pilaantumisen vaaraa pääse syntymään. Lannan kuormaaminen on tehtävä tiivispohjaisella alustalla.

6. Lannan levitykseen käytettävissä olevaa peltoalaa tulee olla luvankukaisella eläinmäärällä vähintään 11,43 ha. Mikäli lampaat laiduntavat vähintään viisi kuukautta, laitumelle jäävä lanta huomioituna lannanlevitykseen tulee olla käytettävissä 6,66 ha peltoa. Toiminnanharjoittajan hallussa olevista lannan levityspelloista on oltava ajantasaiset vuokrasopimukset. Vuokrasopimukset on esitettävä valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista ja jatkossa pyydetessä. Lannan levitys ja kuljetus sekä muu toiminta tulee järjestää siten, ettei se aiheuta kohtuutonta haittaa alueen asukkaille.
7. Lannan siirto ja levitys on tehtävä asianmukaisella kalustolla. Lantaa ei tule levittää luokitellulla pohjavesialueella pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle. Lannan peltolevityksessä on noudatettava eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) määräyksiä.
8. Kuolleet eläimet on säilytettävä tiiviillä alustalla sadevedeltä ja haittaeläimiltä suojattuna ja viipymättä haudattava tai toimitettava eläinjätteen käsittelylaitokseen voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Kuolleita eläimiä ei saa haudata luokitellulle pohjavesialueelle.
9. Toiminnassa syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta on pyrittävä vähentämään. Syntyvä jäte on mahdollisuuksien mukaan lajiteltava ja toimitettava hyötykäyttöön. Toiminnassa syntyvät jätteet on varastoitava niin, ettei niistä aiheudu maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa, epäsiisteyttä, roskaantumista eikä muuta haittaa taikka vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Toiminnassa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä. Kaikista jätteistä on pidettävä kirjaa.
10. Kiinteistöllä ei saa varastoida polttoaineita, kemikaaleja tai vaarallisia jätteitä.
11. Ennen toiminnan aloittamista tulee ottaa vesinäyte kiinteistön 615-409-12-20 talousvesikaivosta. Vesinäytteestä tulee määrittää sameus, väri, haju, pH, sähkönjohtavuus, kaliumpermanganaattiluku, kokonaistyyppi, ammoniumtyyppi, nitriitti- ja nitraattityyppi, kloridi, kokonaisfosfori, Escherichia coli ja koliformiset bakteerit. Näytteenottajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys ja tutkimukset on teetettävä akkreditoidussa laboratoriossa. Analyysitulokset tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle niiden valmistuttua.
12. Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla pohjaveden laatua vähintään 3 vuoden välein kiinteistöllä olevasta pohjavesiputkesta. Vesinäytteestä tulee määrittää sameus, väri, haju, pH, sähkönjohtavuus, kaliumpermanganaattiluku, kokonaistyyppi, ammoniumtyyppi, nitriitti- ja nitraattityyppi, kloridi, kokonaisfosfori, Escherichia coli ja koliformiset bakteerit. Näytteenottajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys ja

tutkimukset on teetettävä akkreditoidussa laboratoriossa. Pohjaveden pinnankorkeus tulee mitata näytteenoton yhteydessä.

Analyysitulokset tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle niiden valmistuttua. Tarkkailua voidaan suorittaa yhdessä kiinteistöllä olevan toisen eläinsuojan kanssa (OULYMP 31.5.2018 § 52).

13. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta. Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- eläinmäärät
- syntyneen lannan/kuivikepohjan määrä
- lannan levitysalat ja mahdolliset luovutussopimukset
- tiedot toiminnasta syntyneistä jätteistä (mukaan lukien kuolleet eläimet), jätteiden määrä ja toimituspaikka
- tiedot mahdollisista muutoksista ja poikkeuksellisesta tilanteista toiminnassa

Vuosiyhteenvedo on esitettävä pyydettyäessä valvontaviranomaiselle.

14. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaisen lisäksi valvontaviranomaiselle. Ympäristöhaittojen torjuntaan on ryhdyttävä heti vahingon sattuessa.

15. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä toiminnan olennaisista muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä tai lopettamisesta valvontaviranomaiselle. Ennen toiminnan lopettamista valvontaviranomaiselle on esitettävä suunnitelma lopettamiseen liittyvistä toimista. Toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on myös ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Päätöksen perustelut

Toimittaessa ympäristölupahakemuksen ja tämän päätöksen määräysten mukaisesti eläinsuojan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Toiminnasta ei aiheudu ennalta arvioiden kyseisellä sijoituspaikalla ympäristönsuojelulain 49 d §:ssä tai naapuruuksuhdelain (26/1920) 17 §:ssä mainittuja seurauksia eikä sillä ole kaavallista estettä.

Uudet eläinsuojat ja lantalat suositellaan sijoitettavaksi pohjavesialueiden ulkopuolelle, mutta pienimuotoinen toiminta on mahdollista olosuhteiden niin salliessa. Kyseessä on pienimuotoinen toiminta, joka ei ole ympärivuotista, koska eläimet laiduntavat pääsääntöisesti lumettoman kauden pohjavesialueen ulkopuolella.

Valtioneuvoston eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta antaman asetuksen (1250/2014) eli ns. nitraattiasetuksen mukaisesti pohjavesialueelle ei sijoiteta lantalaa vaan eläinsuojassa on kuivikepohja, joka tyhjennetään kerran vuodessa pohjavesialueen ulkopuolisille pelloille.

Määräysten perustelut

Lupa on myönnetty hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle. Eläinten ikäjakama saattaa vaihdella tuotantotilanteen mukaan, mutta toimintaa tulee harjoittaa siten, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia (määräys 1).

Lampolan tulee sijoittaa hakemuksen täydennyksessä osoitettuun paikkaan kiinteistöllä RN:o 615-409-12-23. (määräys 2)

Ympäristönsuojelulain mukaan toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa eikä naapurussuhdelain mukaan kohtuutonta pysyvää rasitusta. (määräys 3)

Lannan varastointilavuusvaatimus perustuu valtioneuvoston asetukseen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014). Nitraattiasetuksen mukaan lantalan vähimmäistilavuuden laskemisessa voidaan ottaa huomioon viljelijöiden yhteiset lantalat ja pihattojen kuivikepohjat sekä samana laidunkautena laitumelle jäävä lanta. Kuivikelantatilavuutta tarvitaan luvan mukaiselle eläinmäärälle 104 m^3 laskettuna eläinyksikön tuottaman lannan ohjetilavuudella; $80 \times 1,3 \text{ m}^3 = 104 \text{ m}^3$. Lampaat laiduntavat ympärivuorokautisesti vähintään viiden kuukauden ajan vuodesta, jolloin laitumelle jäävän lannan osuus voidaan vähentää varastointilavuudesta, jolloin kasvihuonelampolaan tulee varata 61 m^3 kestokuivikepohjatilavuus. (määräys 4)

Vaatimus lampolan pohjarakenteen tiiviystä perustuu nitraattiasetukseen ja se katsotaan tarpeelliseksi maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Eläinsuojan pohjarakenteiden säännöllisellä tarkastamisella varmistutaan pohjan tiiviystä ja päästöt ympäristöön pyritään ehkäisemään ennalta. (määräys 5)

Lannan levitystä varten on oltava riittävästi peltoalaa ylilannoituksen ja siitä aiheutuvan huuhtoutumisriskin vähentämiseksi. Peltoalavaatimus perustuu eläinsuoja-asetuksen liitteeseen 2. Lannan levitykseen käytettävissä olevaa peltopinta-alaa laskettaessa on käytetty ilmoituksen mukaisia eläinmääriä. Laitumelle jäävä lanta voidaan huomioida peltoalavaatimuksessa. Tiedot lannanlevityspelloista on oltava saatavilla valvontaa varten. (määräys 6)

Lannan levityksessä on noudatettava eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamista koskevaa valtioneuvoston asetusta (1250/2014) ellei lupamääräyksissä ole asetettu ankarampia vaatimuksia. Mikäli asetusta muutetaan luvan voimassaoloaikana, on uuden asetuksen määräyksiä noudatettava. (määräys 7)

Jätelain 13 §:n mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn sekä roskaantumisen estämiseksi on tarpeen antaa määräyksiä jätteiden varastoinnista ja jätteiden toimittamisesta käsiteltäväksi. Eläinjätteen asianmukaisella säilytyksellä ja hävittämisellä voidaan rajoittaa mahdollisten eläintautien leviämistä. Jätelain 118 §:n mukaan ympäristöluvanvaraisessa toiminnassa syntyvästä jätteestä on pidettävä kirjaa. (määräys 8 ja 9)

Lupamääräys 10 on annettu maaperän sekä pohja- ja pintaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulaki kieltää pohjaveden pilaamisen. Määräys pohjaveden tarkkailusta on annettu, koska toiminta sijoittuu luokitellulle pohjavesialueelle ja jotta voidaan tarkastella toiminnan vaikutuksia pohjaveteen, sekä varmistaa pohjaveden laatu. (määräykset 11 ja 12)

Ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla valvontaviranomaisella on oikeus saada tietoja toiminnan lainmukaisuuden seuraamiseksi. Toiminnan raportointivelvoitteella varmistetaan lupamääräysten noudattamista (määräys 13).

Määräys 14 on annettu häiriötilanteissa ja poikkeuksellisissa tilanteissa mahdollisesti syntyvien päästöjen ja niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja ympäristölle, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin haitan poistamiseksi. Valvontaviranomaisen on tarpeen tietää pilaantumisen vaaraa aiheuttavista tilanteista ja tehdyistä torjuntatoimenpiteistä. Tarvittaessa valvontaviranomainen voi antaa ohjeita ja määräyksiä ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 170 § mukaisesti toiminnanharjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnanharjoittajan vaihtumisesta, toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta tai muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten tai lupapäätöksen noudattamiseen (määräys 15).

Vastaus Pohjois-Pohjanmaan ELY -lausuntoon

Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskuksen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 5, 6, 11 ja 12.

Vastaus A:n muistutukseen

Lampolan sijainti on hakemuksen täydennyksessä ja lupamääräyksessä 2 katsottu mahdollisimman kauas muistuttaja A:n kiinteistöstä. Toimittaessa lupamääräysten mukaisesti, Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että toiminta ei ennalta arvioiden aiheuta vaaraa Marikaisjärvelle tai kohtuutonta räsitusta naapurustolle.

Päätöksen voimassaolo

Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §). Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70§).

Päätöksen täytäntöönpano

Toiminta voidaan aloittaa päätöksen tultua lainvoimaiseksi (YSL 198 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5-12, 14-17, 22-23, 28-29, 34-35, 39, 40, 42-44, 48-49, 52-53, 58, 62, 63, 66, 70, 83, 85, 87, 96, 123, 134, 170, 172, 174, 190-191, 198, 205 § ja liite 1

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-4, 7, 11-15 §.
Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) liite 2.
Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014).
Jätelaki (646/2011) 2, 5-6, 8, 12-13, 24, 28-29, 72-73, 91, 118-123 ja 126 §.
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §.
Oulunkaaren ympäristölautakunnan (25.4.2024 § 28) hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.
Hailuodon, lin, Kempeleen, Lumijoen, Oulun ja Pudasjärven jätehuoltomääräykset, Oulun seudullinen jätehuoltojaosto 15.09.2022 §11.

Päätöksestä perittävä maksu

Lupahakemuksen käsittelymaksu

Oulunkaaren ympäristölautakunnan päätöksellään 25.4.2024 § 28 hyväksymän ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksan liitteenä olevan maksutaulukon kohdan 15 c) 5) perusteella liitteessä 4 kohdassa 5 mainittu eläinsuojan ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja eläinyksikkömäärä on alle 250, toimintaa koskevan päätöksen käsittelystä peristään 785,00 euroa.

Käsittelymaksu on 785,00 euroa.

Valvontamaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava säännöllisesti määräaikaistarkastuksin sellaisia ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluvanvaraisia toimintoja, joiden valvontaviranomaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii. Määräaikaistarkastuksista peritään kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen maksu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä julkisella kuulutuksella (YSL 85 §).

Ote pöytäkirjasta:

Joonas Muranen
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kongasjärven Vesiosuuskunta
Muistuttaja A

Ympäristöjohtajan päätösesitys

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.